

Pregătirea părinților pentru botezul pruncilor

Despre discuția Introductivă, vezi volumul *Tomka Ferenc: Pastorație Sacramentală*, capitolele 3 și 4.

Următoarea schiță prezintă un model de întâlnire de pregătire. La ce aspecte trebuie să fim atenți?

1. Ceea ce în general se realizează: Dorim să transmitem cunoștințele de bază despre credință și despre Sacrament.

2. Ceea ce adesea lipsește: Asigurați-vă că fiecare întâlnire dă un impuls pentru a transforma „cunoștințele” în viață: oferiți sarcini concrete, „trăibile”. (Scopul nu este doar cunoașterea, ci și pornirea pe calea vieții conforme cu Evanghelia.) Un element al acestui demers: începând cu a 3-a și a 4-a întâlnire, exersăm împreună liniștirea înaintea lui Dumnezeu, rugăciunea. — (Familiáris Consortio spune că pregătirea pentru căsătorie ar trebui să semene cu catehumenatul. pct. 66).

3. Întâlnirea și „cunoștințele” transmise devin interesante pentru participanți, dacă aceștia răspund la întrebări. — La începutul întâlnirilor puneți întrebări prin care îi cunoașteți pe participanți și (în funcție de tema întâlnirii) aflați care este relația lor cu Dumnezeu, cu rugăciunea, cu Isus, cu Biserica etc.

4. Cei care cer taina trăiesc o experiență specifică (uimirea nașterii). Acesta este un element fundamental care trebuie să își găsească locul în discuție.

5. În majoritatea întâlnirilor, încercăm să facem referiri la taina botezului, la liturghie și, cu atât mai mult, la angajamentele pe care și le asumă participanții precum și la viața care decurge din acestea. Puneți-le în vedere: categoric nu e de dorit să fie botezați doar din obișnuință, dintr-o formă goală. De asemenea, probabil nu vor să facă în fața altarului o promisiune la botez care nu este bine gândită. Scopul discuției despre botez: să le reîmprospăteze și/sau să le explice ce înseamnă botezul și ce promisiuni vor face în timpul săvârșirii lui (pentru a le putea rosti cu adevărat trăite).

6. Scopul întâlnirilor este să conducă spre comunitatea Bisericii. Biserica vie este semnalată și prezentată de „cuplurile primitoare” care, împreună cu păstorul, participă la pregătire. Am discutat rolul lor în tema „grupului primitor”. În toate temele, ei să își împărtășească experiența!

În această schiță a noastră ne Bazăm pe manualul de religie intitulat *Întâlnire cu creștinismul*. Să le recomandăm participanților să cumpere această carte, pentru lectură acasă. Mulți se bucură că au în mâini un manual de cateheză pentru adulți, care îi ajută să proceseze cele auzite.

Fiecare persoană care cere Sacramentul și fiecare grup sunt diferite. Aspectele de mai sus le aplicăm în cele ce urmează într-un model practic posibil.

Prima întâlnire față-în-față cu solicitanții - Ocazie foarte importantă: atunci putem vorbi între patru ochi și să îi invităm cu blândețe. Le spunem: 1) Interviu pentru botez nu este „obligatoriu”, ci se vrea a le fi de ajutor. „Ați cerut botezul. Sigur nu doriți să faceți nimic din obișnuință goală, fără sens. (Oferiți-le promisiunile botezului și citiți-le împreună.) În botez va trebui să faceți aceste promisiuni. Dorim să vă ajutăm ca să le puteți rosti din inimă, cu adevărat.” 2) Completați împreună cu ei un formular în care notăm adresa, gradul de pregătire pentru taină, nivelul lor de credință. 3) Discutăm cine poate fi naș și care este misiunea lui (CIC 872–874). De multe ori aleg rude necredincioase sau care nu practică religia ca nași. Totuși și nașul trebuie să facă mărturisire de credință la botez și să promită că susține părinții în educația religioasă a copilului. (Trebuie să aducă, de pildă, o adeverință de la parohia sa că este apt pentru a fi naș. Străduiți-vă să nu primiți nici din partea nașului o promisiune lipsită de seriozitate. Dacă se poate, invitați-l să participe la pregătire sau, dacă locuiește departe, să facă cel puțin câțiva pași pe calea credinței: de ex. să participe la Sfânta Liturghie etc.) 4) Vorbiți despre numele de botez — rolul purtării numelui unui sfânt.

1. A FACE CUNOȘTINȚĂ. OMUL CAUTĂ INFINITUL

a) *Discuție:* În botez ne pregătim pentru o mare sărbătoare: Nu aduceți copilul pentru a deveni creștin, pentru a se naște din nou în Dumnezeu? Este o zi de naștere! Începutul vieții în credință!

În timpul cunoașterii, lăsați-i să vorbească. Întrebați-i care sunt trăirile, amintirile lor legate de credință, ce relație au cu Dumnezeu.

b) *Învățătură:* Pornind de la răspunsurile lor și de la taina nașterii, expuneți tema de azi: – În adâncul sufletului, fiecare om îl caută pe Cel Desăvârșit, pe Etern. În taina nașterii și a pruncului divin se arată Minunea (Dumnezeu, Ordonatorul minunat — se revelează în pruncul născut) și apar și „dorințele spre Infinit”: întrebarea „ce te așteaptă, copilul meu?” Cât de mult îmi doresc să găsești Fericirea, sensul vieții, siguranța deplină, iubirea deplină! Sufletul omului caută iubirea, Adevărul, Siguranța Infinită. Esența tuturor religiilor e aceasta. La această căutare răspunde într-un mod specific creștinismul. (cf. Întâlnirea 3, cap.)

Dacă la înscriere nu s-a discutat, vorbiți despre numele de botez și despre alegerea (ideal cel puțin a) unui naș credincios și despre rolul lui. (Dacă se poate, nașul să participe la întâlniri.) În funcție de situația participanților, invitați-i la Sfânta Liturghie (dacă nu se sperie) — și să fie întotdeauna cineva din grupul primitor care să îi însoțească la primele lor Liturghii, pentru a le înlătura teama.

c) *Sarcină:* Îndreptați-vă cu iubire spre cel care vă este mai greu. Doar învingând limitele iubirii din inima noastră se împlinește umanitatea noastră și ne deschidem către Dumnezeul-Iubire.

2. DUMNEZEU ȘI RUGĂCIUNEA

a) *Discuție:* Întrebați: Cum e copilul? Cum a fost weekend-ul vostru? (Din răspunsuri aflăm multe despre viața lor, pe care putem construi discuția.) Întrebați despre tema de la întâlnirea precedentă: cum a mers iubirea față de persoana „dificilă”? — Cel mai mult îi ajutam dacă noi înșine povestim cum am încercat să iubim o persoană „dificilă”. (La întâlnirile următoare, membrii grupului primitor să împărtășească experiențele lor la fiecare temă.)

b) *Învățătură:* De ce cerem botezul?

– Părinții își asumă în botez o misiune mare și sfântă: ei conduc copilul spre iubirea lui Dumnezeu — Iubirea Infinită, Siguranța Infinită.

Trebuie să îl cunoaștem mai bine pe Dumnezeu. Pentru că în botez veți face o promisiune privind credința în El. Pe baza făgăduinței voastre putem boteza un copil care încă nu are rațiune. Prin credința părinților, copilul va ajunge la o zi să decidă el însuși pentru credință. Dacă din viața voastră se revărsă certitudinea că trăiți în prezența Iubirii Infinite și încredințați copilul și pe voi înșivă lui Dumnezeu, copilul va învăța cine este Dumnezeu.

– Revedeți ceea ce am discutat la întâlnirea anterioară despre căutarea Infinitului de către om. Pe această bază vorbiți despre rugăciune! — Pentru mama cu copil, alăptarea poate fi un prilej bun de rugăciune, de a contempla iubirea și minunea lui Dumnezeu — și de a dedica copilul Lui. (Despre rugăciune, cf. Întâlnirea 4, la finalul lecției „Lectură”).

c) *Sarcină:* Încercați să păstrați zilnic 10 minute de liniște înaintea lui Dumnezeu (individual sau, cu atât mai bine, împreună). Mulțumiți pentru copilul vostru, pentru celălalt. Simțiți că El vă cuprinde. (Alăptarea poate fi, de asemenea, un prilej de rugăciune.)

3. BIBLIA – REVELAȚIE (CUPRINDE: ÎNTÂLNIRE CAP. 5 ȘI 11.)

a) *Discuție:* Cum a mers iubirea față de persoana „dificilă”? — și liniștirea, recunoștința?

Să ținem împreună acum 5–10 minute de tăcere în rugăciune (dacă e aproape o biserică/ capelă, putem intra și acolo). Îndrăzniți, în funcție de împrejurări, să păstrați 5–10 minute de tăcere! — În timpul tăcerii putem oferi câte o idee de ghidare, pe baza celor discutate în ultimele două întâlniri:

Încercați să trăiți că suntem în prezența Dumnezeului-Iubire Infinită.

b) *Învățătură:* Toate popoarele au căutat întâlnirea cu Dumnezeu, izvorul existenței și siguranței lor. Poporul Vechiului Testament trăia în certitudinea că Dumnezeu le vorbește. Așteptau pe Mesia.

Toți căutam Infinitul. Și Infinitul-Iubire a răspuns! Scriptura este răspunsul Său la întrebările noastre.

Vechiul Testament a evoluat spre Noul Testament. — Noutățile mari ale învățaturii lui Isus: că Dumnezeu este Tatăl nostru. La iubirea lui Dumnezeu răspundem prin a-i iubi pe semenii noștri, după modelul Său. În fiecare zi greșim, dar Scriptura ne cheamă mereu la un nou început.

Exercițiu: Luați Biblia în mână, răsfoiți. Citiți împreună: „Dumnezeu este dragoste. Cine iubește pe Dumnezeu, să iubească și pe fratele său!” 1 In 3,16-24; 4,7-21. (Dacă se poate, recomandați spre cumpărare Noul Testament.)

c) *Sarcină*: Continuați să exersați liniștirea. În rugăciunea zilnică citiți acasă pasajele biblice învățate acum și întrebați-vă: îl iubește Dumnezeu și pe acel om care m-a rănit? Atunci și eu trebuie să încerc să îl iubesc. Să fie aceasta și sarcina noastră comună.

4. CRED ÎN ISUS CRISTOS (ÎNTÂLNIRE CAP. 12/1.)

a) *Discuție*: A reușit rugăciunea liniștită? Ați reușit să oferiți iubire chiar și când a fost greu?

Aceste două întrebări (cele două întrebări ale poruncii principale) sunt, în cazul căutătorilor, întrebări recurente în pregătire; sunt principalul „țel formativ” pe care trebuie să-l atingem. La începutul întâlnirilor încercați să faceți un moment de liniștire care să ajute la rugăciune.

b) *Învățătură*: Îl botezăm pe copil în numele lui Isus. Îl introducem în comunitatea lui Isus. Părinții rostesc mărturia de credință: cred în Iisus Cristos. Întrebați-i: ce înseamnă Iisus pentru voi!

Pornind de la răspunsurile lor continuați: El a fost o persoană istorică care a trăit acum două mii de ani, dar este mult mai mult. Dumnezeu s-a întrupat. Se poate crede că Dumnezeu a devenit om? — Ce înseamnă că El a murit pe cruce?

— Există situații în care vă este greu să vă iubiți soțul/soția? (Observați ce răspund!)

— Învățătura lui Iisus este una dintre cele mai solide dovezi: în El găsim răspuns la toate întrebările noastre. Nicio altă religie nu îndrăznește să învețe că Dumnezeu este Tatăl nostru atât de mult încât să se facă om și să moară pentru noi. Ne invită și pe noi să încercăm să iubim astfel aproapele.

c) *Sarcină*: Iisus „a părăsit” cerul pentru noi. În această săptămână încercați să renunțați la propriile voastre pretenții, dacă astfel puteți face bucurie soțului/soției.

Invitați-i la Sfânta Liturghie. Poate nu vor înțelege multe, dar sigur vor primi de fiecare dată un dar (o idee sfântă din Cuvântul lui Dumnezeu). — Un membru al grupului primitor să fie cu ei la Liturghie.

Invitați-i la spovadă pe cei pe care îi puteți chema. Trimiteți-i la preoți.

5. CRED ÎN MÂNTUITOR (ÎNTÂLNIRE CAP. 12/2.)

a) *Discuție*: Ați fost la Sfânta Liturghie? Ați reușit să vă iubiți soțul/soția, să-i împliniți dorința și să renunțați la propria voastră voință?

b) *Învățătură*: Să privim la Crucifix! Ce înseamnă pentru voi? El a murit pentru noi. El este Răscumpărătorul.

El a luat asupra Sa toate păcatele, durerile, eșecurile noastre. Dumnezeul Pur, Infinit, a suferit din cauza sărăciei copiilor Săi. Aceasta îl răstignește pe Isus-Dumnezeu. Crucea pare a fi cel mai greu de înțeles mister. Totuși răspunde la cele mai chinuitoare întrebări ale omului: durerea, păcatul, moartea. — Creștinul poate recunoaște în orice suferință partea Lui.

Sfânta Liturghie: celebrăm misterul crucii și al Învierii lui Isus. Răscumpărătorul, Isus-Dumnezeu, este prezent în lume, iar într-un mod uimitor se arată în Liturghie. Omul tânjește după Dumnezeu. Isus a ales simbolul pâinii pentru a ne arăta că vrea să ne hrănească cu misterul Său, cu Sine. E uimitor. Nu ne dorim decât să ne hrănim din prezența lui Dumnezeu. — Și astfel ne întâlnim cu comunitatea creștină.

Exercițiu: Intrăm în biserică. Priviți candela veșnică. Adorați Sfânta Euharistie. Apoi exersați cum se face plecăciunea cu genunchiul.

c) *Sarcină*: Priviți zilnic la crucifix! Eu sunt acolo. Și toate durerile mele, neînțelegerile mele sunt în El. Dar El este Înviatul. Veniți astfel la Liturghie: Isus vrea să ne hrănească cu Cuvântul Său și cu Sine.

Exersați în această săptămână: în fiecare crucifix să vă gândiți la Înviat. Spuneți-l: „Mulțumesc, Isuse, că ai răscumpărat și această durere a mea.” Privirea voastră spre biserica catolică să se umple de o nouă dragoste: Isus este aici, misterios, ca semn că a rămas cu noi. Veniți astfel la Sfânta Liturghie.

Nume de botez: Ați reușit să alegeți? De ce l-ați ales? — Nașul?

6. SFÂNTA TREIME – ȘI IUBIREA RECIPROCĂ (ÎNTÂLNIRE CAP. 16.)

a) *Introducere*: – rugăciune în liniște și discuție, ca și înainte.

b) *Învățătură*: Sfânta Treime: Dumnezeu este unul în trei persoane. În numele Sfintei Treimi facem semnul crucii și botezăm copilul. El este arhetipul comunității iubirii. Cine poate înțelege mai bine aceasta decât o mamă? Ieri era doar ea cu bebelușul, iar acum sunt doi, și totuși simte că sunt „una”. La fel și un cuplu care se iubește: sunt doi, dar adesea se simt ca unul. Taina unității și a treimii este și taina omului; izvorăște din Sfânta Treime.

Cea mai tainică dorință a inimii noastre este să fim „una”, iar cea mai mare durere apare când nu suntem. Aceasta este una din marile noutăți ale învățăturii lui Isus: El răspunde celor mai profunde întrebări ale inimii. Ne îndeamnă să fim una în iubire. Aceasta este cea mai mare bucurie pe pământ, dar adesea se realizează prin renunțare și prin cruce.

c) *Sarcină*: În momentul de liniște de seară mulțumiți, că Sfânta Treime ne-a creat pentru comunione de iubire. Copilul se dezvoltă bine în comunitatea de iubire a părinților; neînțelegerile și tensiunile îi provoacă cele mai mari răni. În ce privințe sunteți una și care sunt problemele recurente unde nu reușiți? Cum ați putea îngriji mai bine unitatea iubirii între voi în aceste situații?

7. SACRAMENTELE – BOTEZUL (ÎNTÂLNIRE CAP. 37-37.)

a) *Introducere*: — rugăciune în liniște — în duh, în fața Crucifixului (așezați un crucifix în mijloc!). Sinteza întâlnirilor anterioare. Discuție: ce știți despre Sacramente?

b) *Învățătură*: Ce sunt Sacramentele? Toate popoarele caută forme solemne la marile treceri ale vieții: naștere, moarte, căsătorie, ieșirea din păcat etc.

Isus stă alături de noi în aceste momente decisive: la naștere, la căsătorie, în păcat și boală etc. — El a rânduit și semne care exprimă credința noastră: de pildă, în botez scufundarea în apă semnifică curățirea, înnoirea — mai ales renașterea în Cristos.

Credem că în rugăciune Dumnezeu ne ascultă. Tainele sunt și ele un fel de rugăciuni; în ele, cu credință, cerem ajutorul lui Dumnezeu. În botez, prin turnarea/afundarea în apă cerem să fim reînnoiți, ca să începem o viață divină nouă împreună cu El. Dacă crezi în El, El învie în tine. Scufundarea din botez arată că „murim” împreună cu El și înviem — și acesta este un proces pentru toată viața. După ce vă veți boteza copilul, trebuie să îi învățați aceasta.

Citiți (sau reamintiți) pasajul din ritualul botezului unde se renunță la păcat:

În ritualul botezului părinții resping păcatul, răul, egoismul. — Creștinismul recunoaște că în noi există înclinații spre rău, care revin mereu. În botez părinții își asumă să înceapă în fiecare zi o viață nouă în puterea lui Isus și să crească copilul în acest spirit.

c) *Mulți dintre noi suntem măcinați de*: greșesc, am păcătuit. (sau: greșeala/păcatul meu.) Nu pot lăsa asta! Cunoașteți acest sentiment? — Sarcină: Încredințați toate slăbiciunile voastre în această săptămână lui Isus. Și, în puterea Lui, începeți o viață nouă. (Membrii grupului primitor să spună concret ce înseamnă pentru viața lor „a încredința, a lăsa lui Isus”.)

8. BISERICA (ÎNTÂLNIRE CAP. 25.)

a) *Recapitulare*: Rugăciune în liniște. Discuție: Ați reușit să începeți ceva nou?

Temă nouă: Ce lucruri bune cunoașteți despre Biserică și ce vi se pare greu în legătură cu ea?

b) *Învățătură*: În botez părinții mărturisesc: „Cred în Iisus Cristos, cred în Biserică.” Ei promit să crească copilul ca membru al Bisericii. La începutul botezului, pe lângă preot și părinți, câțiva membri ai parohiei desenează semnul crucii pe fruntea copilului: arată că comunitatea parohială (bisericească) primește copilul.

Ce este Biserica? — Iisus a încredințat mesajul Său dumnezeiesc ucenicilor. Apostolii au început să răspândească în lume învățătura lui Iisus. Biserica înseamnă iubirea părintească a lui Dumnezeu, iubire pentru oameni, unitate, posibilitatea unor noi începuturi.

Biserica este alcătuită din oameni: păcatul s-a cuibărit în ea din epocă în epocă. Despre aceasta se vorbește mult — este adevărat, uneori exagerat. Despre ceea ce se spune mai puțin: Biserica s-a reînnoit în fiecare epocă. Au apărut oameni care, urmând chemarea Evangheliei, au început o viață nouă. Și azi există în Biserică mișcări de înnoire. Și noi, ca creștini, dorim această reînnoire. Membrii grupului primitor să dea mărturie despre dragostea lor pentru Biserică!

De ce vrem să cerem botezul din partea Bisericii? Pentru că vrem să facem copilul membru al Bisericii lui Iisus. Dacă relația noastră cu Biserica este vie, vom primi multe daruri.

c) *Sarcină*: Gândiți-vă la Biserică astfel: „Îi fac copilului meu membru al acesteia; vreau să fiu și eu membru.” Are în ea trăsături umane (ca în noi toți) — dar Iisus ne-a chemat să dăm mărturie despre iubirea Lui.

Rugați-vă astfel în această săptămână și veniți la Sfânta Liturghie!

9. TRIMITERE (LUMÂNAREA – HAINA ALBĂ)

a) *Rugăciune. Discuție*: Recapitulare. Nouă temă: V-a devenit Biserica mai apropiată de inimile voastre?

b) La botez se îmbracă copilul în veșmânt alb, iar mama primește o lumânare aprinsă. Sunt semne: omul slab se îmbracă în haina nouă a lui Iisus. Va fi purtător al focului, al iubirii lui Iisus. Nu prin puterea proprie — căci suntem slabi — ci în fiecare zi prin puterea nouă a lui Iisus.

La sfârșitul botezului i se unge fruntea cu Sfânta Crismă: cândva se ungeau prorocii, trimișii. Ungerea este și o rugăciune: cerem Duhului lui Dumnezeu ca acest copil să fie vestitor al iubirii lui Dumnezeu. Și noi ne angajăm să-l creștem astfel.

Exercițiu: Vizităm împreună locul botezului și discutăm desfășurarea ceremoniei.

c) *Sarcină*: În cercul vostru de locuitori sau în familia extinsă — cum puteți fi purtători ai iubirii?

10. EDUCAȚIA CREȘTINĂ

a) *Rugăciune. Recapitulare*: Ați reușit să trăiți ca purtători ai iubirii?

b) *Învățătură*: În botez părintele promite să crească copilul în manieră creștină; nașul promite că îl va susține. Care sunt bazele educației creștine?

În comuniune cu Biserica: Sfânta Liturghie, anul liturgic, comunitatea.

Exemplul părinților: rugăciunea, iubirea reciprocă. Nimic nu construiește copilul mai mult decât iubirea dintre părinți, și nimic nu îl rănește mai mult decât tensiunile dintre ei. (Iubirea este mai presus decât „dreptatea mea”, unitatea este mai presus decât „înțelepciunea mea”.) Preferabil ca unul dintre părinți — mama — să povestească experiența sa. Discuții regulate între parteneri: armonizarea principiilor educaționale. Dacă nu reușesc să își comunice viziunea, copilul primește totuși beneficiul unității, dar certurile îi fac rău. (Asigurați-vă cel puțin 1–2 seri de discuție la fiecare două săptămâni!) Educație „da-nu” după conștiință. Maturitatea presupune a ști să spui „da” sau „nu” la vocea conștiinței (de ex. să te ridici dimineața, să lași seara timp pentru rugăciune). Astăzi se promovează ideea greșită că trebuie să îi permiți copilului orice; astfel apar copii greu de educat. Învățați copilul să spună „da” binelui. Creșteți-l cu iubire nelimitată, dar spuneți ferm „nu” la cereri nepotrivite, la timpul potrivit. (Recomandare lectură: J. Dobson: Copilul încăpățânat.)

c) *Sarcină*: Baza educației este unitatea părinților. Găsiți un moment pentru a discuta cel puțin la 1–2 săptămâni, ajungeți la un acord comun (fiți dispuși să vă adaptați propriile idei!) când vedeți lucrurile diferit. „Cine își pierde viața din iubire (pentru unitate), o va regăsi!”